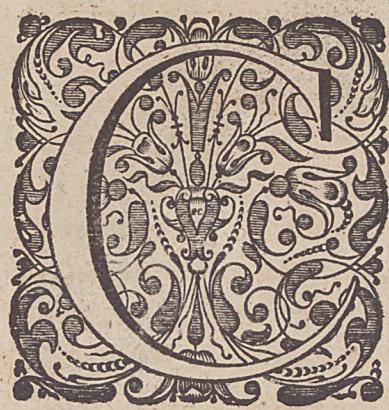

D E S C R I P T I O
B E L L V N E N S I S
E T
F E L T R I N I
E P I S C O P A T V V M.

Tirmin. Lauduntur regiones
hæ ab ortu Foro-Iuli,
à meridie Tarvifio,
ab occidente Tridento,
& à septentrione Cadore.
Ager & In-
litteras omnesque disciplinas, tum ad Rerum-
publicarum administrationem, aptissimo; manu,
cum res exigit, promptis, nec minus in refacienda
soletibus. Campos habet amoenos, ac frumenti,
vini, cæterarumque frugum, & omnimodorum fructuum perfœcundos. Nec defuncti
calidi & salubres fontes; varia metalla; multi
nobiles amnes & lacus. Cœlum salubre, jucundum & temperatum.

Feltria. Feltria, in confiniis Carnorum simul Venetorumque posita, celebre etiam nunc & episcopali sede clarum opidum, vulgo *Feltre* dictum, proximam à Verona, inquit Cluverius, in Rhæticō agro obtinuisse celebritatem dignitatemque videtur. Memoratur inscriptioni antiquæ, quæ ibidem exstat, & Antonino in Itinerario: opidani ejus *Feltrini* Plinio, Cassiodoro, & Paullo Diacono. Municipium aliquando, aut Præfecturam saltem fuisse Romanorum, conjicere datur ex antiqua inscriptione *ORDO FELTR.* Apud Plinium lib. *III*, cap. *xviii* *Fertini*; at quia hodieque oppidum vocatur *Feltre*, & apud Antoninum disertissimis literis est *Feltria*; atque in inscriptione antiqua *FELTRIÆ*, apud Cassiodorum item *Variar.* lib. *v*, insuper inscriptione epistolæ *vi*, *Possessoribus Feltrinis*; & apud Diaconum *Langobardicar.* lib. *III*, cap. *xxvi*, *Fontejus Feltrinus*; dubium jam nemini esse potest, quin præscripta vox apud Plinium sit mendosa. Patria est Victorini, qui cum aliis eximius fuit latinæ linguae restaurator.

Bellunum opidum est Rhætorum in Italia, *Bellunum*. Plinio ac Ptolemaeo memoratum, quod hodie vulgo incolis supra Feltriam vocatur *Belluno*. Episcopatus gaudet dignitate, unaque cum Feltria Patriarchæ Aquilejensi paret. Non longe ab urbe lacus est adcolis *Lago Pasino* dictus, ex quo vulgo creduntur meatu subterraneo flueret tres illi uberrimi fontes, eodem fere loco scatentes, haud procul à Pulcenico oppido, in Opiterginis, ut ait Plinius, montibus; ex quibus fontibus *Lquentia* vulgo *Livenza* fluvius oritur suum habet, & prope quos fons copiosissimus erumpit, tanto aquarum impetu, ut quadridi flumine quaternas volvat molarum rotas, quo recepto navigabilis fit *Lquentia*. Ad ripas ejus silvæ conspiciuntur procerissimarum querçuum frequentissimæ: quales haud facile alibi in tota Italia reperias. Quum vero omnia ferme Venetici littoris flumina tam copiosis defluant aquis, ut latissimis altissimisque ostiis portus adpellentibus subeuntibusque navibus præbeant, *Lquentiae* etiam fuit portus, qui hodieq; eodem nomine manet. De cætero fluvius hic terminus est inter Tarvisinum & Fori-Iulianum territoria.

Porro ultra lacum hunc *Sylva* occurrit va*Sylva.* stissima, vulgo *Bosco daremisi S. Marco*, quam ego unam eandemque cum supradictis sylvis ad *Lquentiae* ripas fuisse credo, & quidem illam quam Capulanum Saltum sive *Sylvam Capulanam* vocat Paulus Diaconus; ejus verba hæc sunt, *Langobard. rerum libro v, cap. xxxix:* *Quum contrâ Gunibertus exercitum colligeret; & Foro-juliani in ejus auxilium, juxta fidelitatem suam, vellent proficisci; ipse Alachis ad pontem *Lquentiae* fluminis, quod à Foro-Iulii *XLVIII* millibus distat, & est in itinere Ticinum pergentibus, in silvâ, qua Capulanus dicitur, latens, quum Foro-julianorum exercitus sparsim veniret; omneis eos, sicut veniebant, jurare sibi compulit. pons ille *Lquentiae* haud dubie, inquit Cluverius, idem cum oppido vulgo *La Motta*, à situs argumento, est.*